

Mál nr. 327/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Fjölskyldutrygging.

Gildissvið váttryggingar.

Gögn.

1. Málskot móttakið 3. september 2024 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 23. september 2024 ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 29. september 2024.
4. Viðbótarathugasemdir V dags. 4. október 2024.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi verið búsett í Grindavík en vegna jarðhræringa hafi hún þurft að yfirgefa heimili sitt. Í viðleitni til að forða tjóni og halda hita á fasteigninni við þær aðstæður sem voru uppi hafi pípulagningamenn á vegum Almannavarna gripið til þess ráðs að útbúa viðbót við lagnakerfi hússins. Hafi það verið gert með þeim hætti að slöngu var komið fyrir frá lagnakerfi og að niðurfalli inni í húsinu. Hafi svo illa viljað til að umrædd slanga fór að leka og þar sem ekkert eftirlit hafi verið með húsinu hafi lekinn staðið yfir lengi með tilheyrandi munatjóni. Hafi M vegna þessa krafist bóta úr innbústryggingu sinni hjá V en V hafi hafnað þeirri kröfu. V vísi til skilmálaákvæðis þar sem segi að váttryggingin taki til „skemmda af völdum vatns, olíu eða annars vökva sem skyndilega og óvænt streymir úr leiðslum hússins, vatnsrúnum eða fiskabúrum, þó ekki niðurföllum eða þakrennum.“ Fái M ekki séð hvernig umrætt atvik geti ekki fallið undir þessa skilgreiningu. Þá falli tjónsatvikið ekki undir þau undantekningarákvæði sem komi fram í skilmálanum. Tjónið verði vissulega rakið til leka úr vatnsleiðslum fasteignarinnar enda hafi umrædd slanga verið orðin nauðsynlegur liður í vatnsleiðslukerfi hennar. Er þá bent á að váttryggingin taki til tjóns sem verði á váttryggðum munum vegna nauðsynlegra aðgerða til að forða þeim frá yfirvofandi bótaskyldu tjóni.

Í bréfi V til nefndarinnar er áréttuð sú afstaða að tjónið verði ekki rakið til vatnsleka sem falli undir skilmála váttryggingarinnar. Ekkert í gögnum málsins bendi til þess að gat hafi komið á slönguna eða hún rofnað með einhverjum hætti. Slangan hafi beinlínis verið tengd ofan í niðurfallið í þeim tilgangi að vatn lækji úr henni og í það. Á einhverjum tímipunkti hafi slangan svo losnað frá niðurfallinu. Hafi því ekki verið um það að ræða að vatn streymdi skyndilega og óvænt úr henni svo sem áskilið sé í skilmála. Það sé þá mat V að verktakar á vegum Almannavarna hafi ekki gengið nægilega vel frá slöngunni í niðurfallið en faglærðir pípulagningamenn hefðu mátt sjá það fyrir að frágangur væri ekki tryggur og að fyrirsjáanlegt væri að slangan færðist úr stað. Kunni því bótaskylda úr ábyrgðartryggingu þeirra aðila að vera til staðar. Þá er því mótmælt að garðslanga geti talist vera orðin hluti af lagnakerfi fasteignar svo og því að um hafi verið að ræða aðgerðir til að forða yfirvofandi bótaskyldu tjóni og í því samhengi sérstaklega bent á að tjón sem rekja megi til náttúruhamfara séu sérstaklega undanskilin samkvæmt skilmálum váttryggingarinnar. V sé þá reiðubúið að greiða M hámarksbætur úr innbúskaskótryggingu berist nauðsynleg gögn um tjónið en þau hafi enn ekki borist.

Í viðbótarathugasemdum M er m.a. áréttuð að um hafi verið að ræða örþrifarad sem gripið hafi verið til með það að markmiði að koma í veg fyrir tjón sem ella hefði verið óumflýjanlegt. Hefði slöngunni ekki verið komið fyrir með þessum hætti hefðu lagnir hússins sprungið þegar vatni var aftur hleypt á bæinn og hefði þá komið til altjóns. Þá vísi V til þess að váttryggingin taki ekki til tjóns vegna náttúruhamfara og bendir M í því samhengi á að Náttúruhamfaratrygging Íslands bæti aðeins tjón á þeim eignum sem beinlínis hafi orðið fyrir kviku frá eldgosu. Verði því ekki annað séð en að altjón, hefði komið til þess, hefði orðið bótaskyld af hálfu V.

Í viðbótarathugasemdum V eru fyrri röksemdir ítrekaðar og sérstaklega tekið fram að V telji tjón M hafa verið fyrirsjáanlegt vegna lélegs frágangs og beri viðkomandi pípulagningamaður mögulega bótaábyrgð vegna þess. Þá er m.a. ítrekuð sú afstaða að tjón M sé undanskilið í skilmálum þar sem váttryggingin taki ekki til tjóns vegna náttúruhamfara og sé þá ekki miðað við þrönga túlkun Náttúruhamfaratryggingar Íslands.

Álit.

Í skilmálum umræddrar vátryggingar segir, í h-lið 3. gr., að hún greiði bætur vegna: „Skemmda af völdum vatns, olíu eða annars vökva sem skyndilega og óvænt streymir úr leiðslum hússins, vatnsrúnum eða fiskabúrum, þó ekki niðurföllum eða þakrennum.“ Er þannig áskilið að vökvinn sem um ræðir streymi úr leiðslum hússins, vatnsrúnum eða fiskabúrum. Af ljósmyndum af vettvangi má sjá hvernig umrædd slanga var tengd við hitaveitugrind og niður í niðurfall. Þó ekki sé efast um að þessi tenging slöngunnar við lagnir fasteignarinnar hafi átt sér skýringar, þ.e. að þörf hafi verið talin á að tengja fram hjá retúrlögn hússins með þessum hætti, er ekki unnt að líta svo á að slanga sem tengd er við lagnakerfi á þennan hátt sé orðin hluti af leiðslu- eða lagnakerfi fasteignar. Umrætt tjónstilvik fellur því þegar af þeirri ástæðu ekki innan gildissviðs fyrrnefnds skilmálaákvæðis.

M byggir þá einnig á því að bótaskylda sé til staðar á grundvelli 2. mgr. 3. gr. skilmálans þar sem fram komi að vátryggingin bæti einnig tjón á vátryggðum munum sem verða kunni vegna nauðsynlegra aðgerða til að forða þeim frá yfirvofandi bótaskyldu tjóni. Það hvílir á M að sýna fram á að skilyrði þessa ákvæðis séu uppfyllt. M byggir á því að umrædd framkvæmd hafi verið bráðnauðsynleg til að forða svo umfangsmiklum skemmdum á innbúi að altjón hefði orðið. Liggja þó engin frekari gögn, s.s. faglegt mat, fyrir á þeim þætti, eða varðandi það að nauðsynlegt hafi verið að tengja slönguna og ganga frá henni með þeim hætti sem gert var. Hefur þá ekki verið sýnt fram á með viðhlítandi gögnum að bótaskylt tjón hafi verið yfirvofandi. Eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni verður M að bera hallann af því.

Af öllu framangreindu hefur M ekki tekist að sýna fram á að umrætt tjón sé bótaskylt samkvæmt skilmálum vátryggingarinnar og er því óhjákvæmilegt að hafna kröfu hennar.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr fjölskyldutryggingu sinni hjá V.

Reykjavík, 22. október 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir